

ledes man opfatter. Det har altsaa været ligefrem den ærede Rigsdagsmand om at gjøre, at faae udflyngtet sin Tordenkile mod dem, som gjøre Forffjel paa de Mægtige og Ringe, men derved gjør han ikke de Mægtige nogen Gavn og han irriterer kun de Ringere. Den, som vil udtale sig om dette Forhold, han skal gaae mod de Ringere og forsvare de Mægtigere, men han skal ikke prøve paa ved saadanne voldsomme Udfald at fremkalde Grindringer om en Strid, som slet ikke ligger for. Vi have her i Forsamlingen ikke viist nogen Tilbøielighed af den Art, som han med saa skarpe Ord har forsøgt at straffe. Det kommer mig for som om den ærede Rigsdagsmand udtalte sig med større Skarphed end han opfattede det, som blev sagt, og jeg kunde citere flere Steder af det, som jeg har sagt, og det staaer uforandret som jeg har sagt det, for jeg blander mig ikke i bagefter at rette hvad jeg siger (Hør, Hør). Han har med megen Skarphed udtalt sig mod det, som jeg ikke har sagt, men vist er det, at man faaer en stor Overlegenhed mod sin Modstander, idet man stiller en Beirmølle op, man vil hugge paa; og svinger Sværdet mod dens Binger, som man synes, at det bedst passer. Den ærede Rigsdagsmand havde lovet os idag at vise os, at det var en fuldkommen Retfærdigheds Handling, som her skulde øves, og det vilde han vise, især i Modsætning til os, som ville have at det skulde være en Billigheds Handling, og blandt andet i Modsætning til mig, som havde opfordret Forsamlingen til slet ikke at gaae ind paa Retsundersøgelsen, men holde sig saavidt muligt til Erkjendelsen af Kjendsgjerningerne, som de forelaae, og derved at komme til et billigt Skjøn, og til en Afgjørelse. Jeg vil spørge dem, mine Herrer! om de efter at have hørt alle de Forhandlinger, som her ere førte, om Retfærdighed og Billighed, ikke finde at det havde været ligesaa onskeligt, om vi havde fulgt den Vej, før jeg troer vistnok ikke, at Sagen er bleven ført et eneste Skridt videre frem. Det ærede Medlem, som jeg her omtaler, sagde baade først og sidst, at det ikke var nogen reel Ret; derved maa han forstaae, en i Loven hjemlet Ret, men at det var et Retfærdighedskrav, og alt hvad han gjorde, var at bevise at det var

en reel Ret, thi det var ikke Andet, han havde at fremføre, end netop en Række af høist usfuldstændige Lovsteder, som skulde tyde derpaa. Han kom siden til at opfatte Sagen fra et andet Standpunkt, nemlig, fra Kjendsgjerningernes Standpunkt, og var han bleven derved; saa tror jeg, at hans Tale havde vundet mere Bifald. Jeg skal iøvrigt ikke nægte, at hans hele Argumentation var Præg af Kløgt og Snille, den var saa klog og suid, at jeg næsten skulde angstes over den. Den ærede Rigsdagsmand har sagt med overordentlig Bestemthed, at Statteopkrævning directe ikke gik an, under de nærværende Fæsteforhold; jeg veed ikke om jeg har opfattet ham galt, (Mourier: Det er ialtsald ikke godt udtrykt). Jeg holder mig til Tanken, min Hukommelse er ikke stærk nok til at bevare enhver Distring. Tanken var altsaa den noget nær: at Opkrævningen directe hos Fæstebonden af Skatter ikke skulde kunne gaae an, saalænge de nuværende Fæstehold bestaae; men jeg maa tillade mig at gjøre den ærede Taler opmærksom paa, at jeg har havt Opkrævning directe hos Tusinder af Fæstere ligeoverfor paa den anden Side af Sundet. Men det er aldeles vist, at saalænge den Sædvane bliver ved, at Godseierne lader sig forskrive alt hvad Fæstterne eie og eiendes vorder til Sikkerhed for Skatterne, saa at Regjeringen, om den kom til at opkræve Skatterne directe, ikke havde en Spinderok engang at holde sig til, er Sagen ugjortlig. Jeg vil benytte denne Anledning til at meddele, at dersom det ikke skulde lykkes at faae et tilstrækkeligt Haab om, at denne Afløsning skal indtræde af Fæstegodsset, saaledes at det endnu for en længere Tid, skulde blive overgivet til en saa vilkaarlig Medfart, som i Loven paa mangfoldige Maader har gjort sig gjældende, saa er det min Hensigt, for at den ærede Deputerede for Maribo Amts 4de District (Mourad) ikke forgjæves skal have stillet sin Opfordring, at komme ind med en Række af Lovforslag til Fæsteforholdets Forbedring i Overensstemmelse med Fæstelovgivningen, saaledes som den var og som den maatte have været, da den blev givet, saa at det patriaralske Grundlag kunde undværes og Egennytten dog ikke faae altfor frit Spillerum. Den ærede